

Kristina Kvarv Andreassen og Minja Tea Dzamarija

2. Befolkning

Etter EU-utvidelsen i 2004 har vi sett store endringer i innvandringsstrømmene til Norge. Innvandringen har satt nye rekorder nesten hvert år, med den foreløpig høyeste nettoinnvandringen i 2008. I alt flyttet 43 300 flere personer inn i Norge enn ut av Norge dette året. I 2009 var nettoinnvandringen noe lavere, 38 600, men fortsatt en av de høyeste målt noen gang. Siden 2006 har antall innvandrere bosatt i Norge økt med 141 000, hele en av fire av disse kommer fra Polen.¹

2.1. Hvem er innvandrerne i Norge?

- Ved inngangen til 2010 var det 460 000 innvandrere og 93 000 norskfødte med innvandrerforeldre i Norge.
- Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde 11,4 prosent av hele befolkningen.
- De største gruppene av innvandrere har landbakgrunn fra Polen, Sverige, Tyskland og Irak. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det flest som har bakgrunn fra Pakistan, Vietnam, Somalia og Irak.
- Mer enn hver fjerde innbygger i Oslo (27 prosent) er enten selv innvandrer eller født i Norge med innvandrerforeldre, og nesten tre av ti innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre (29 prosent) i Norge bor i Oslo. Inkluderes Akershus bor 42 prosent i området.
- Det er store forskjeller i botid mellom landgruppene. Kortest botid i de største gruppene finner man blant innvandrere fra Polen og Litauen hvorav om lag ni av ti har bodd i Norge i mindre enn fem år. Flest med lang botid finner man blant innvandrere fra Pakistan og Danmark hvorav over halvparten har bodd i Norge i mer enn 20 år.
- Over åtte av ti norskfødte med innvandrerforeldre har bakgrunn fra land utenom EU etc. (86 prosent).
- Når man inkluderer personer med annen tilknytning til utlandet, det vil si dem med minst en norskfødt forelder eller dem som er født i utlandet av norskfødte foreldre, kommer man opp i 826 000 personer med en viss bakgrunn fra innvandring, noe som utgjør 17 prosent av hele befolkningen.

I dette kapitlet beskrives innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, og disse gruppenes sammensetning. Avsnitt 2.1 omhandler *befolkningsstruktur*, her beskriver vi hvem de med innvandrerbakgrunn i Norge er når det gjelder kjønn, alder, landbakgrunn, botid i Norge, hvor i Norge de bor, og så videre.

¹Tallene er rettet opp, og avviker fra det som er publisert i den norske papirutgaven.

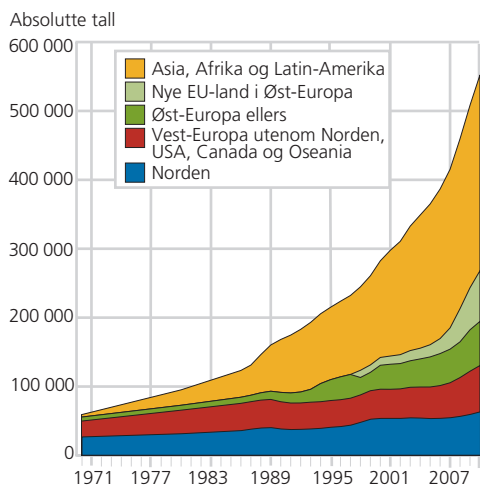
Videre beskrives *demografiske endringer* (avsnitt 2.2) blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. I denne delen presenteres tall for inn- og utvandring, overgang til norsk statsborgerskap, fruktbarhet og sivilstandsendringer. I den siste delen av kapitlet presenterer vi innvandrernes *innvandringsgrunn*, som kan være arbeid, flukt, familie eller utdanning (avsnitt 2.3).

En av ni har innvandrerbakgrunn

Ved inngangen til 1970 talte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Norge 59 200 personer, og tilsvarte 1,5 prosent av Norges befolkning. Ved inngangen til 2010 hadde denne gruppen økt til 552 000 personer, og stod for 11,4 prosent av folkemengden.

De siste årene har det vært en eksplosiv vekst i innvandring fra nye EU-land i Øst-Europa etter EU-utvidelsen i 2004, særlig fra Polen. I alt 74 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har bakgrunn fra det området. Denne gruppen teller omtrent like mange som de andre

Figur 2.1.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. 1970-2010. Absolutte tall

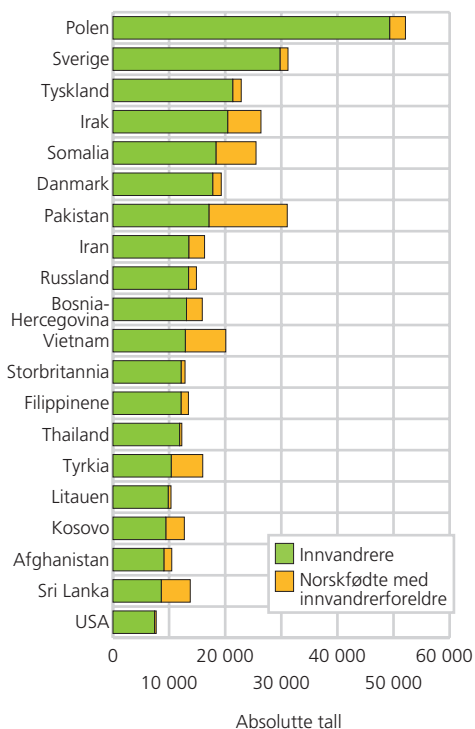

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

områdene man kan dele Europa inn i: Norden (63 000), Vest-Europa (56 000) og Øst-Europa utenom EU-land (64 000). Totalt er det 257 000 med bakgrunn fra Europa.

Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia, Afrika og Latin-Amerika er fordoblet siden år 2000. De utgjør nå 284 000 personer, mot 140 000 i 2000. Andelen som kommer fra disse landene, har samtidig økt fra 6 prosent i 1970 til å utgjøre halvparten av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ved inngangen til 2010. Etter Europa er Asia den verdensdelen flest har bakgrunn fra, det er i alt 199 000 med asiatiske bakgrunn, videre følger personer fra Afrika med 67 000.

Figur 2.1.2. De 20 største gruppene blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2010. Absolutte tall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

93 000 norskfødte med innvandrerforeldre

Det bodde 459 000 innvandrere i Norge per 1. januar 2010. I tillegg var 93 000 norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i Norge. Ved inngangen til 2010 var det flest innvandrere fra Polen (49 000), Sverige (30 000), Tyskland (21 000) og Irak (20 000).

Blant norskfødte med innvandrerforeldre var det flest som hadde bakgrunn fra Pakistan, i alt 14 000. Det var også mange norskfødte med vietnamesiske foreldre (7 200), etterfulgt av dem med foreldre fra Somalia (7 100), Irak (5 900) og Tyrkia (5 600). Norskfødte med danske og svenske foreldre utgjorde bare 1 500 og 1 400 personer. At det er så få personer født i Norge av danske og svenske innvandrerforeldre sammenlignet med de andre store innvandrergruppene, skyldes blant annet at nordiske innvandrere i langt større grad får barn med en uten innvandrerbakgrunn. Når de stifter familie med en fra samme land, flytter de oftere tilbake til opprinnelseslandet. Fra Thailand og Filip-

pinene innvandrere det flest kvinner som gifter seg med en norsk mann, deres barn blir heller ikke regnet inn under denne gruppen. Ulik aldersfordeling og botid i Norge i de forskjellige landgruppene kan også forklare forskjeller i hvor mange barn innvandrerne har fått i Norge. Mange av innvandrerne fra Pakistan og Vietnam har lang botid i Norge, mens polakker og afganere er blant de nyere gruppene.

Av de største gruppene er det personer med bakgrunn fra Pakistan som har høyest andel norskfødte med innvandrerforeldre, 45 prosent av dem med pakistansk bakgrunn er født i Norge. Blant personer med bakgrunn fra Sri Lanka, Tyrkia og Vietnam er andelen rundt 36 prosent. Blant personer med bakgrunn fra Thailand, USA og Sverige er mindre enn 5 prosent født i Norge.

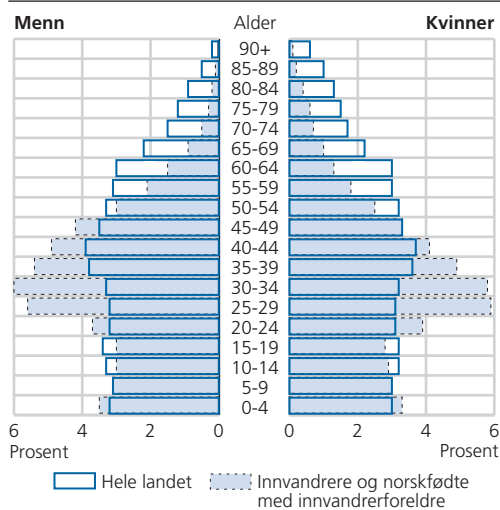
Høy andel unge voksne

Blant innvandrere, og særlig blant norskfødte med innvandrerforeldre, er det relativt mange unge voksne sammenlignet med befolkningen som helhet (se figur 2.1.3). Ved inngangen til 2010 var 54 prosent av alle innvandrere i alderen 20-44 år, mens tilsvarende aldersgruppe i hele befolkningen var 34 prosent. For aldersgruppen yngre enn 20 år var det like andeler blant innvandrere, norskfødte og befolkningen som helhet.

Ved inngangen til 2010 var 33 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre under fem år, og hele 71 prosent var yngre enn 15 år. 15 prosent var i alderen 20-44 år, mens det knapt finnes noen norskfødte med innvandrerforeldre som har fylt 60 år.

Blant innvandrerne var 2 prosent under fem år; ser man på alle under 15 år, var det i alt 8 prosent. Over halvparten, 57 prosent, var i alderen 20-44 år, mens en av ti innvandrere har nådd 60 år.

Figur 2.1.3. Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og alder. 1. januar 2010. Prosent

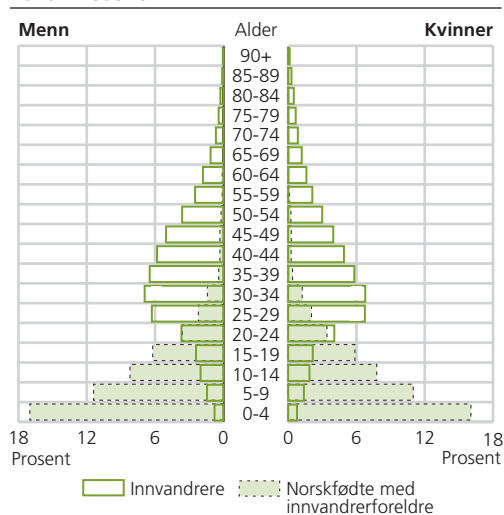
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Forskjellene mellom de to gruppene skyldes at de fleste som innvandrer til Norge, er unge voksne. Det er forholdsvis få barn og eldre som kommer til landet, mens mange av dem som har innvandret, har fått barn etter at de kom hit. I løpet av noen tiår vil aldersfordelingen utjevnes noe, ettersom flere av de norskfødte med innvandrerforeldre blir eldre. Hvor sterk utjevningen blir, avhenger av hvor stor innvandring vi får i årene som kommer, og fruktbarhetsmønsteret i de forskjellige gruppene.

Aldersforskjeller avhengig av landbakgrunn

Det er store forskjeller i alderssammensetningen mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre avhengig av landbakgrunn (figur 2.1.5). I denne figuren er det laget en todeling hvor personer med landbakgrunn fra EU etc. er én gruppe, og personer fra Asia, Afrika etc. utgjør den andre gruppen. Det kan være et nyttig skille, fordi det er – og har vært – ulike muligheter for innvandring til Norge knyttet til hvor man kommer fra.

Figur 2.1.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og alder. 1. januar 2010. Prosent

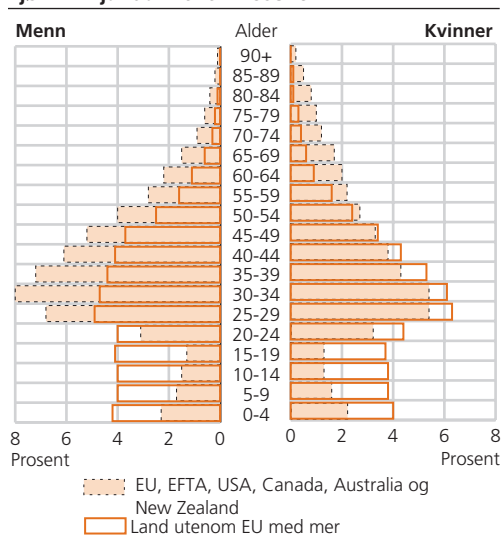

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Om lag 13 prosent av personer med landbakgrunn fra EU etc. var yngre enn 20 år, mens det tilsvarende tallet for gruppen fra Asia, Afrika etc. var 32 prosent. Denne forskjellen skyldes langt på vei at det er flere personer født i Norge blant de sistnevnte. De fra EU etc. gifter seg i større grad med personer i den øvrige befolkningen, og barna de får, blir ikke regnet som norskfødte med innvandrerforeldre, siden det kun gjelder barn med foreldre som begge er utenlandsfødte.

For aldersgruppen 20-60 år var det ikke store forskjeller mellom de nevnte gruppene, men vi finner en større andel i alderen over 60 år blant dem med landbakgrunn fra EU etc. enn den andre gruppen (henholdsvis 13 og 5 prosent). Dette må sees i sammenheng med at de fleste innvandrere til Norge i yrkesaktiv alder. Mange av dem fra EU etc. har lang botid i Norge, og en del av dem var også eldre enn de vanlige gruppene da de innvandret, for eksempel bosnierne. Andelen over 60 år blant bos-

Figur 2.1.5. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn, alder og kjønn. 1. januar 2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

niere er 15 prosent og blant pakistanere 12 prosent.

Siden innvandringen til Norge fra Asia, Afrika etc. egentlig først startet i 1970, er det få av disse innvandrerne som har rukket å bli 60 år gamle. På sikt kan det forventes at aldersfordelingen i de eldste aldersgruppene blir mer lik, men at forskjellene blant de yngre norskfødte med innvandrerforeldre kan vedvare. Dette fordi tendensen så langt har vært at personer med bakgrunn fra en rekke asiatiske, afrikanske og øst-europeiske land finner ektefelle med samme bakgrunn som seg selv, og dermed blir denne gruppen, norskfødte med innvandrerforeldre, større. Fordi personer som har bakgrunn fra EU etc. ofte får barn med personer i den øvrige befolkningen, kan man forvente at gruppen av personer med landbakgrunn fra Asia, Afrika etc. også på sikt vil være gjennomsnittlig yngre enn den andre gruppen.

Menn i flertall blant arbeidsinnvandrerne

Kjønnsfordelingen blant innvandrere er ganske jevn, 236 000 menn og 224 000 kvinner. Men ser man på enkeltland, er det store forskjeller. Menn er i flertall blant arbeidsinnvandrere og nyankomne flyktninger. I fluktsituasjoner reiser menn ofte i forveien, mens eventuell familie kommer etter, og også blant arbeidsinnvandrere er menn «pionerer». Det gjelder Polen med 66 prosent menn, Storbritannia med 62 prosent, samt Afghanistan, Litauen og Irak med 61, 59 og 57 prosent. Kvinner dominerer fra land som Thailand (84 prosent kvinner), Filippinene (81 prosent) og Russland (66 prosent). Fra Thailand og Filippinene har innvandringen vært preget av familieinnvandring, primært kvinner som kommer for å gifte seg med menn i den øvrige befolkningen. Fra Russland var det lenge denne typen innvandring som dominerte, men det er de seinere årene

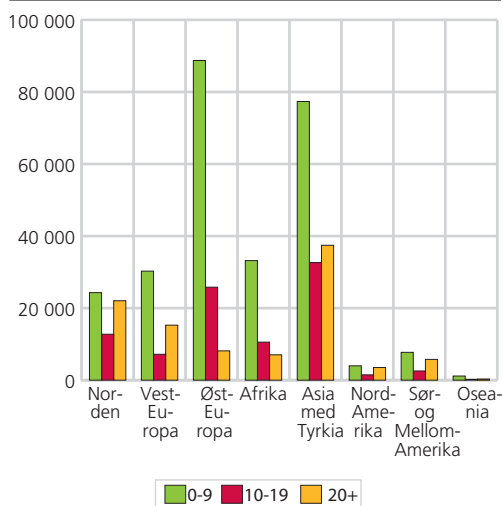
også kommet mange flyktninger (fra Tsjetsjenia).

Stor variasjon i botid mellom landgrupper

En følge av den høye innvandringen de siste årene er at en større andel av innvandrerne har kort botid. Mens om lag 40 prosent av alle innvandrere har bodd i Norge i mindre enn fem år i 2010, hadde 33 prosent så kort botid i 2005. I alt 29 prosent har botid mellom 5-14 år, og 31 prosent har bodd her i mer enn 15 år.

Det er store forskjeller mellom landgruppene i botid. Kortest botid i de største gruppene finner vi blant innvandrere fra Polen og Litauen, hvorav om lag ni av ti innvandrere har bodd i Norge i mindre enn fem år. I gruppene fra Tyskland, Thailand, Filippinene og Nederland har om lag halvparten av innvandrerne bodd kortere enn fem år. Også fra Afghanistan, Irak og Somalia har mer enn en tredjedel kommet i løpet av de siste årene. Flest med lang botid finner man blant innvandrere fra

Figur 2.1.6. Innvandrere, etter tid bosatt i Norge og landbakgrunn. 2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Pakistan og Danmark hvorav over halvparten har bodd i Norge i mer enn 20 år.

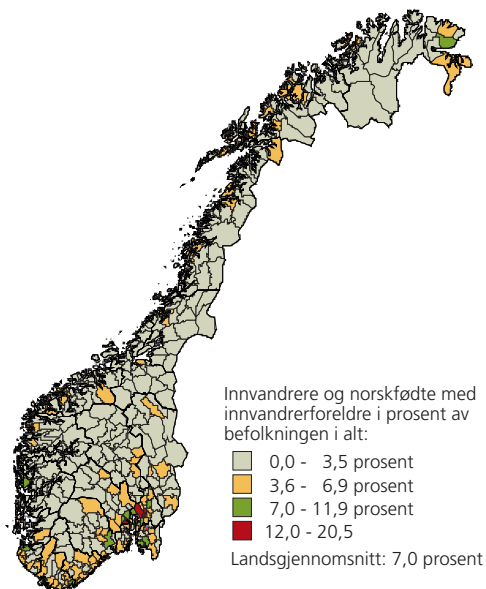
35 kommuner over landsgjennomsnittet

Det bor innvandrere i alle landets kommuner. Gjennomsnittlig andel innvandrere og norskfødte er 11,4 prosent for hele landet, 7 prosent av befolkningen i Norge kommer fra land i Afrika, Asia etc. og 4,3 fra EU etc. 36 av landets 430 kommuner har en høyere andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre enn landsgjennomsnittet. Disse kommunene er spredt over hele landet, og det gjelder både store byer og noen av de minste kommunene. Åtte av kommunene er i Akershus, og i både Buskerud og Rogaland ligger det fem. I 19 av de 35 kommunene har flertallet bakgrunn fra Asia, Afrika etc. og i 16 er flest fra EU etc. At mange med innvandrerbakgrunn bor i østlandsområdet, skyldes for det første at arbeidsinnvandrerne som kom fra land som Pakistan og Tyrkia fra slutten av 1960-tallet, til en stor grad bosatte seg her. For det andre er det slik at flyktninger ofte flytter fra kommunen de først blir bosatt i, til kommuner sentralt på Østlandet (Høydahl 2010).

Flest med innvandrerbakgrunn bor i Oslo, både i absolutte tall og i andel av befolkningen, i alt 27 prosent (160 000). Høye andeler har også Drammen (22 prosent), Lørenskog (19 prosent) og Skedsmo (18 prosent).

Samtlige av Oslos bydeler ligger over landsgjennomsnittet på 11,4 prosent, om vi holder Marka utenom. Bydelene med flest innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er Søndre Nordstrand, med i alt 16 600 (46 prosent), Alna 20 700 (44), Stovner 13 200 (45) og Grorud 10 700 (41 prosent). Laveste andeler har Nordstrand, 13 prosent og Vestre Aker, 14 prosent.

Figur 2.1.7. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia, Afrika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand, i prosent av folkemengden 1. januar 2010

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Forventer fortsatt høy innvandring

SSBs befolkningsfremskrivning av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre viser at antall innvandrere forventes å øke sterkt i årene fremover, fra 460 000 i dag til mellom 1 og 1,8 millioner i 2060. Antall norskfødte med innvandrerforeldre forventes samtidig å øke fra 93 000 til mellom 300 000 og 500 000. Samlet vil disse to gruppene kunne utgjøre mellom 1,3 og 2,3 millioner personer, eller mellom 22 og 28 prosent av folkemengden i 2060 (Befolkningsfremskrivninger).

Innvandringen har endret seg mye over tid og vært spesielt høy de siste årene. Det er stor usikkerhet om nivået på innvandringen fremover. Utviklingen på arbeidsmarkedet i Norge og andre land, samt norsk innvandringspolitikk, har gjort denne usikkerheten enda større. Dette gjør at

fremskrivningen av antall innvandrere i Norge og deres sammensetning er svært usikker, særlig på lang sikt (Befolkningsfremskrivninger).

Tabell 2.1.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Innvandringskategori og landbakgrunn. 1. januar 2010

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	552 313	Innvandrere	459 346	Norskfødte med innvandrerforeldre	92 967
Polen	52 125	Polen	49 309	Pakistan	13 963
Sverige	31 193	Sverige	29 763	Vietnam	7 208
Pakistan	31 061	Tyskland	21 341	Somalia	7 147
Irak	26 374	Irak	20 443	Irak	5 931
Somalia	25 496	Somalia	18 349	Tyrkia	5 620
Tyskland	22 859	Danmark	17 774	Sri Lanka	5 166
Vietnam	20 100	Pakistan	17 098	Kosovo	3 302
Danmark	19 298	Iran	13 508	Marokko	3 197
Iran	16 321	Russland	13 470	India	2 859
Tyrkia	15 998	Bosnia-Hercegovina	13 103	Polen	2 816
Bosnia-Hercegovina	15 918	Vietnam	12 892	Bosnia-Hercegovina	2 815
Russland	14 873	Storbritannia	12 140	Iran	2 813
Sri Lanka	13 772	Filippinene	12 128	Chile	1 578
Filippinene	13 447	Thailand	11 872	Danmark	1 524
Storbritannia	12 843	Tyrkia	10 378	Tyskland	1 518
Kosovo	12 719	Litauen	9 838	Sverige	1 430
Thailand	12 268	Kosovo	9 417	Russland	1 403
Afghanistan	10 475	Afghanistan	9 074	Afghanistan	1 401
Litauen	10 341	Sri Lanka	8 606	Filippinene	1 319
India	9 747	USA	7 414	Kina	1 139
Marokko	8 058	India	6 888	Eritrea	1 030
USA	7 707	Nederland	6 270	Makedonia	949
Chile	7 607	Kina	6 187	Etiopia	937
Kina	7 326	Finland	6 163	Libanon	767
Nederland	6 926	Chile	6 029	Storbritannia	703
Finland	6 665	Marokko	4 861	Nederland	656
Eritrea	5 789	Eritrea	4 759	Syria	606
Etiopia	5 156	Island	4 540	Kroatia	559
Island	4 966	Romania	4 235	Serbia	533
Romania	4 533	Etiopia	4 219	Ghana	530
Frankrike	3 930	Frankrike	3 684	Litauen	503
Kroatia	3 244	Brasil	2 728	Finland	502
Makedonia	3 117	Latvia	2 710	Island	426
Burma	3 015	Det Palestinske området	2 702	Ungarn	425
Det Palestinske området	2 939	Burma	2 699	Algerie	397
Latvia	2 856	Kroatia	2 685	Gambia	397
Brasil	2 814	Ukraina	2 440	Thailand	396
Serbia	2 748	Serbia	2 215	Burma	316
Ukraina	2 604	Makedonia	2 168	Romania	298
Libanon	2 397	Spania	2 070	USA	293

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.1.2. Innvandringskategori¹, fødeland og statsborgerskap, etter landbakgrunn og kjønn.
1. januar 2010

	Innvandringskategori			Norskfødte med innvandrereforeldre	Fødeland ¹	Statsborgerskap
	Innvandringsbakgrunn ²	Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre ³	Innvandrere ⁴			
Begge kjønn						
Utlandet i alt	826 394	552 313	459 346	92 967	526 800	333 873
EU/EØS, USA; Canada, Australia og New Zealand	402 518	210 725	197 963	12 762	240 577	204 666
Afrika, Asia, Sør- og Mellom-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand²	423 876	341 588	261 383	80 205	286 223	129 207
Norden	151 699	63 040	59 087	3 953	76 974	67 865
Vest-Europa	117 424	56 425	52 707	3 718	65 993	54 416
EU-land i Øst-Europa	82 090	73 511	69 245	4 266	69 877	65 748
Ikke EU-land i Øst-Europa	72 711	64 061	53 425	10 636	53 802	27 864
Afrika	81 080	67 169	50 769	16 400	53 579	29 319
Asia med Tyrkia	243 686	198 722	147 439	51 283	162 516	66 144
Nord-Amerika ⁵	38 885	9 309	8 962	347	18 846	10 210
Sør- og Mellom-Amerika	34 797	18 355	16 035	2 320	22 804	7 842
Oseania	4 022	1 721	1 677	44	2 408	1 524
Statsløse	-	-	-	-	-	2 860
Uoppgitt	-	-	-	-	-	81
Menn						
Utlandet i alt	423 079	283 261	235 555	47 706	268 503	176 858
Norden	76 608	30 868	28 835	2 033	38 044	34 898
Vest-Europa	63 314	31 828	29 870	1 958	36 734	31 663
EU-land i Øst-Europa	50 457	45 970	43 799	2 171	44 159	42 956
Ikke EU-land i Øst-Europa	34 019	29 523	24 087	5 436	24 313	12 326
Afrika	42 894	35 701	27 314	8 387	28 820	15 288
Asia med Tyrkia	117 245	96 011	69 727	26 284	75 427	28 969
Nord-Amerika ⁵	19 517	4 285	4 108	177	9 061	4 921
Sør- og Mellom-Amerika	16 818	8 039	6 802	1 237	10 551	3 101
Oseania	2 207	1 036	1 013	23	1 394	933
Statsløse	-	-	-	-	-	1 756
Uoppgitt	-	-	-	-	-	47
Kvinner						
Utlandet i alt	403 315	269 052	223 791	45 261	258 296	157 015
Norden	75 091	32 172	30 252	1 920	38 930	32 967
Vest-Europa	54 110	24 597	22 837	1 760	29 259	22 753
EU-land i Øst-Europa	31 633	27 541	25 446	2 095	25 718	22 792
Ikke EU-land i Øst-Europa	38 692	34 538	29 338	5 200	29 489	15 538
Afrika	38 186	31 468	23 455	8 013	24 759	14 031
Asia med Tyrkia	126 441	102 711	77 712	24 999	87 089	37 174
Nord-Amerika ⁵	19 368	5 024	4 854	170	9 785	5 289
Sør- og Mellom-Amerika	17 979	10 316	9 233	1 083	12 253	4 741
Oseania	1 815	685	664	21	1 014	591
Statsløse	-	-	-	-	-	1 104
Uoppgitt	-	-	-	-	-	35

¹ Generell definisjon: Eget, mors eller fars fødeland dersom det er utenlandsk, ellers Norge. ² Eget, mors eller fars fødeland (dersom det er utenlandsk) for utenlandsfødte eller personer med utenlandsfødte foreldre, ellers Norge. ³ Eget, mors eller fars fødeland (dersom det er utenlandsk) for personer med utenlandsfødte foreldre, ellers Norge. ⁴ Eget, mors eller fars fødeland for utenlandsfødte med to utenlandsfødte foreldre, ellers Norge. ⁵ USA og Canada.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.1.3. **Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre¹, etter landbakgrunn. Fylke.**
1. januar 2010

Fylke	Folke- mengde i alt	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Absolutte tall									
		I alt	Nor- den	Vest- Europa	EU-land i Øst- Europa	Ikke EU- land i Øst- Europa	Afrika	Asia med Tyrkia	Nord- Ame- rika ²	Sør- og Mellom- Amerika	Osea- nia
I alt	4 858 199	552 313	63 040	56 425	80 196	57 376	67 169	198 722	9 309	18 355	1 721
01 Østfold	271 662	30 869	3 933	1 923	4 606	5 787	3 188	10 506	301	591	34
02 Akershus	536 499	70 383	10 255	7 148	10 186	6 339	5 572	27 384	1 335	1 948	216
03 Oslo	586 860	160 489	15 724	10 810	13 973	11 655	28 641	71 910	2 044	5 216	516
04 Hedmark	190 709	11 770	2 086	1 321	1 690	1 597	1 368	3 247	168	274	19
05 Oppland	185 216	11 678	1 610	1 455	1 893	1 664	1 321	3 313	164	222	36
06 Buskerud	257 673	32 343	3 773	2 840	4 986	3 768	2 760	12 844	351	949	72
07 Vestfold	231 286	22 133	2 935	2 384	3 941	2 965	1 785	7 130	409	510	74
08 Telemark	168 231	14 377	1 662	1 684	1 683	1 980	2 066	4 492	210	570	30
09 Aust-Agder	108 499	9 129	1 123	1 358	1 537	1 222	734	2 652	258	217	28
10 Vest-Agder	170 377	17 685	1 698	2 255	1 962	3 004	1 470	5 494	566	1 190	46
11 Rogaland	427 947	48 991	4 447	7 465	9 759	5 230	4 391	14 334	1 370	1 758	237
12 Hordaland	477 175	42 374	3 405	5 325	8 985	3 307	4 740	13 065	872	2 497	178
14 Sogn og Fjordane	107 080	6 990	710	1 256	1 936	553	667	1 417	103	331	17
15 Møre og Romsdal	251 262	16 785	1 541	2 680	4 543	1 600	1 287	4 338	243	496	57
16 Sør- Trøndelag	290 547	22 815	2 267	2 751	3 821	2 217	2 491	7 897	431	873	67
17 Nord- Trøndelag	131 555	5 942	755	660	1 246	551	925	1 591	88	107	19
18 Nordland	236 271	11 938	1 782	1 303	1 540	1 550	1 642	3 640	172	280	29
19 Troms Romsa	156 494	9 860	1 815	1 434	1 217	1 117	1 531	2 261	198	250	37
20 Finnmark Finnmárku	72 856	5 762	1 519	373	692	1 270	590	1 207	26	76	9

Tabell 2.1.3 (forts.). **Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre¹, etter landbakgrunn. Fylke. 1. januar 2010**

Fylke	Folke- mengde i alt	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Absolutte tall									
		I alt	Nor- den	Vest- Europa	EU-land i Øst- Europa	Ikke EU-land i Øst- Europa	Afrika	Asia med Tyrkia	Nord- Ame- rika ²	Sør- og Mellom- Amerika	Osea- nia
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i prosent av alle i fylket											
I alt	4 858 199	11,4	1,3	1,2	1,7	1,2	1,4	4,1	0,2	0,4	0,0
01 Østfold	271 662	11,4	1,4	0,7	1,7	2,1	1,2	3,9	0,1	0,2	0,0
02 Akershus	536 499	13,1	1,9	1,3	1,9	1,2	1,0	5,1	0,2	0,4	0,0
03 Oslo	586 860	27,3	2,7	1,8	2,4	2,0	4,9	12,3	0,3	0,9	0,1
04 Hedmark	190 709	6,2	1,1	0,7	0,9	0,8	0,7	1,7	0,1	0,1	0,0
05 Oppland	185 216	6,3	0,9	0,8	1,0	0,9	0,7	1,8	0,1	0,1	0,0
06 Buskerud	257 673	12,6	1,5	1,1	1,9	1,5	1,1	5,0	0,1	0,4	0,0
07 Vestfold	231 286	9,6	1,3	1,0	1,7	1,3	0,8	3,1	0,2	0,2	0,0
08 Telemark	168 231	8,5	1,0	1,0	1,0	1,2	1,2	2,7	0,1	0,3	0,0
09 Aust-Agder	108 499	8,4	1,0	1,3	1,4	1,1	0,7	2,4	0,2	0,2	0,0
10 Vest-Agder	170 377	10,4	1,0	1,3	1,2	1,8	0,9	3,2	0,3	0,7	0,0
11 Rogaland	427 947	11,4	1,0	1,7	2,3	1,2	1,0	3,3	0,3	0,4	0,1
12 Hordaland	477 175	8,9	0,7	1,1	1,9	0,7	1,0	2,7	0,2	0,5	0,0
14 Sogn og Fjordane	107 080	6,5	0,7	1,2	1,8	0,5	0,6	1,3	0,1	0,3	0,0
15 Møre og Romsdal	251 262	6,7	0,6	1,1	1,8	0,6	0,5	1,7	0,1	0,2	0,0
16 Sør- Trøndelag	290 547	7,9	0,8	0,9	1,3	0,8	0,9	2,7	0,1	0,3	0,0
17 Nord- Trøndelag	131 555	4,5	0,6	0,5	0,9	0,4	0,7	1,2	0,1	0,1	0,0
18 Nordland	236 271	5,1	0,8	0,6	0,7	0,7	0,7	1,5	0,1	0,1	0,0
19 Troms Romsa	156 494	6,3	1,2	0,9	0,8	0,7	1,0	1,4	0,1	0,2	0,0
20 Finnmark Finnmárku	72 856	7,9	2,1	0,5	0,9	1,7	0,8	1,7	0,0	0,1	0,0

¹ Eget, mors eller fars fødeland.² USA og Canada. Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.2. Befolkningsendringer

- Fra 1. januar 2005 til 1. januar 2010 økte antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med 188 000 personer. Økningen i folketallet i Norge var i samme periode 252 000. Det vil si at tre av fire nye innbyggere i Norge hadde innvandrerbakgrunn.
- Nettoinnvandringen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre til Norge var på 37 500 i 2009. Både blant dem som vandret inn, og som vandret ut, var det flest polakker.
- Antallet ekteskapsinngåelser som involverer en eller to innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, har økt hvert år. I 1990 ble det inngått 920 ekteskap der begge partene var enten innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, og i 2009 ble det inngått 4 100 ekteskap av i alt 26 000
- Samlet fruktbarhetstall (SFT) var 2,26 for innvandrerkvinner, mot 1,98 for alle kvinner i Norge. Kvinner med afrikansk bakgrunn har klart høyest SFT, 3,27.

Rekordstor vekst i innvandringen de siste fem år

Antallet med innvandrerbakgrunn, og gruppens sammensetning, endres av de samme faktorene som den norske befolkningen – antall fødte, døde, innvandring og utvandring. For perioden 2005-2010 var befolkningsveksten i Norge på 252 000. Veksten i antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre var på 188 000. Det utgjorde 75 prosent av befolkningsveksten i Norge den siste femårsperioden.

Fødselsoverskuddet for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre var på 25 000 i perioden 1. januar 2005-1. januar 2010, og innvandringsoverskuddet var rekordstort, med 163 000 (se tabell 2.2.1).

Høyt fødselsoverskudd blant norskfødte med innvandrerforeldre

Fødselsoverskuddet for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre var på 6 600 i 2009. Det var høyest blant dem med asiatisk og østeuropeisk bakgrunn, henholdsvis 2 700 og 2 000. Personer med nordisk og nordamerikansk innvandrerbakgrunn hadde et lite fødselsunderskudd (tabell 2.2.2). Det forholdsvis store fødselsoverskuddet skyldes at få innvandrere dør, siden gjennomsnittsalderen blant disse er lav.

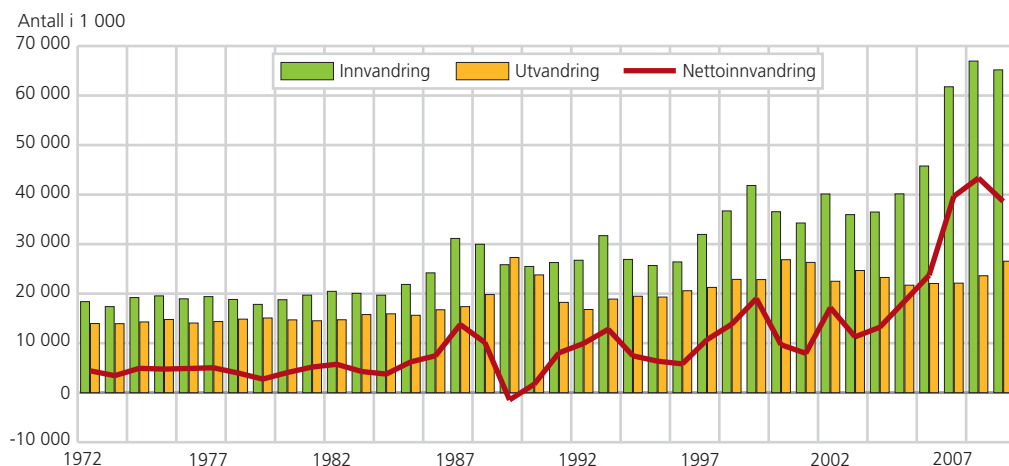
Høy innvandring og utvandring i 2009

Frem til 1970-tallet var Norge et utvandringsland – flere flyttet ut av enn inn i landet. Siden har landet definitivt blitt et innvandringsland, og de siste årene har det blitt satt stadig nye innvandringsrekorder. Etter 1971 har Norge hatt innvandringsoverskudd i alle år unntatt 1989 (se figur 2.2.1). Nettoinnvandringen til Norge var i perioden 2005-2010 rekordstor, med 164 000. Nettoinnvandring er antall personer som har innvandret, minus dem som har utvandret.

I 2009 ble det registrert 65 200 innvandring og 26 600 utvandring. Dette var den nest høyeste innvandringen noensinne, og den tredje høyeste utvandringen.

Nettoinnvandringen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre til Norge var på 37 500 i 2009. Blant dem som vandret inn og ut, var det flest polakker. Europeerne dominerer fortsatt innvandringen. Av de 57 500 innvandrerne og norskfødte med innvandrerforeldre som innvandret i 2009, hadde 32 500, eller 57 prosent, bakgrunn fra et EU/EØS land og 2 600 (5 prosent) fra et annet europeisk land. Den nest største gruppen, asiatene, utgjorde 24 prosent av alle innvandringene i 2009. Personer med innvandrerbakgrunn fra Polen var den største enkelt-

Figur 2.2.1. Innvandring og utvandring. 1972-2009. Absolutte tall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

gruppen, med 10 500 innvandringer, fulgt av svensker, 5 100 innvandringer (tabell 2.2.2).

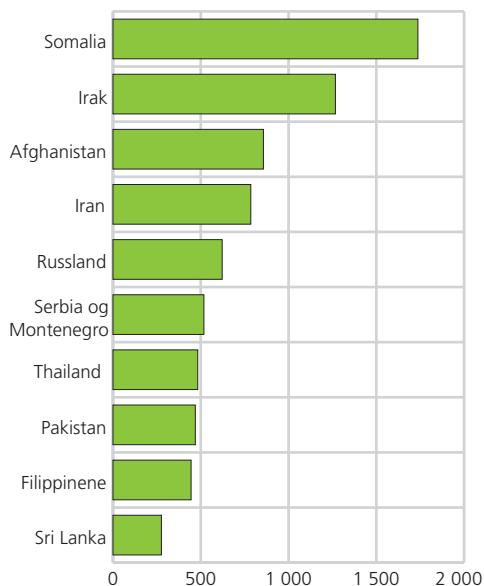
Av de 20 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som utvandret i 2009, var hele 12 300, eller 62 prosent, fra et EU-/EØS-land. Personer med innvandrerbakgrunn fra Polen toppet utvandringsstatistikken med 3 600 utvandringer, fulgt av svensker med 2 700. Utvandringen av personer med polsk innvandrerbakgrunn var tre ganger så stor som i 2007. Endringen i retning lavere innvandring og høyere utvandring, særlig av polske innvandrere, begynte mot slutten av 2008 ved finanskrisens begynnelse, og var særlig merkbart i første halvdel av 2009.

11 400 nye norske statsborgere

I 2009 fikk Norge 11 400 nye norske statsborgere. Omtrent halvparten av alle tildelte statsborgerskap ble gitt til asiater. Deretter fulgte afrikanere, som stod for 25 prosent av alle overganger i 2009. Totalt 21 prosent av de nye norske borgerne kom fra europeiske land (figur 2.2.3). Personer

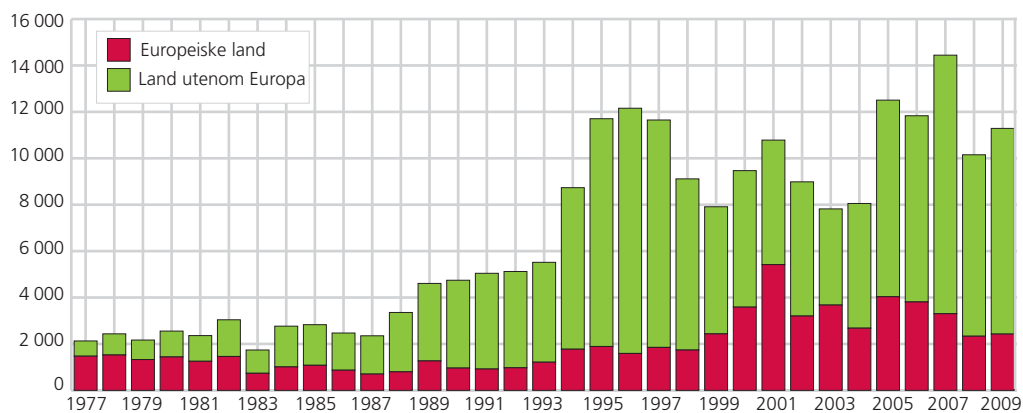
med tidligere somalisk statsborgerskap utgjorde den største gruppen som fikk norsk statsborgerskap i 2009, 1 740 personer. Deretter fulgte irakere med 1 270, og afghanere med 860 (figur 2.2.2).

Figur 2.2.2. De ti største gruppene med overgang til norsk statsborgerskap, etter tidligere statsborgerskap. 2009

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.2.3. Overgang til norsk statsborgerskap. 1977-2009. Absolutte tall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mange somaliere og irakere flyttet til Norge i 2001 og 2002, noe som betyr at disse i 2009 hadde muligheten for å søke om norsk statsborgerskap. Hovedregelen for å bli norsk statsborger er at man må ha bodd i Norge sammenhengende de syv siste årene.

Større andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre blant dem som inngår ekteskap

Antallet ekteskapsinngåelser som involverer en eller to innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, har økt hvert år. I 1990 ble det inngått 920 ekteskap der begge partene var enten innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre (Tronstad 2004), og i 2009 ble det inngått 4 100 ekteskap av i alt 26 000 (tabell 2.2.3).

Ekteskapsinngåelser mellom personer med innvandrerbakgrunn og personer uten slik bakgrunn har også økt klart de siste årene. I 2009 var 6 600 av 26 000 et ekteskap mellom en person i den øvrige befolkningen og en innvandrer eller norskfødte med innvandrerforeldre, det vil si en av fire ekteskapsinngåelser. Om vi igjen ser tilbake til 1990, var kun 12 prosent av ekteskaps-

inngåelsene dette året mellom en person i den øvrige befolkningen og en innvandrer eller norskfødte med innvandrerforeldre, 2 600 av i alt 22 000 ekteskap. Av alle 26 000 ekteskap inngått i 2009 var altså bare vel 15 000 mellom to personer uten innvandrerbakgrunn.

Flere gifte blant innvandrere enn i hele befolkningen

I et lengre perspektiv inngås det stadig færre ekteskap mellom to personer uten innvandrerbakgrunn. På den annen side blir det registrert stadig flere ekteskapsinngåelser mellom to som har innvandrerbakgrunn. Det at disse ekteskapene utgjør en stadig større andel av ekteskapsinngåelsene, skyldes for det første at det er flere innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Norge, og dessuten at disse i større grad enn den øvrige befolkningen velger ekteskap som samlivsform når de danner par.

I hele befolkningen er samboerskap en svært vanlig samlivsform, og i alderen 18-29 år var det ved inngangen til 2008 17 prosent som levde i samboerskap, mot 9 prosent som var gift. Blant dem med asiatisk bakgrunn i samme alder var det

tilsvarende 32 prosent som var gift, og 4 prosent som var samboende (Daugstad 2008).

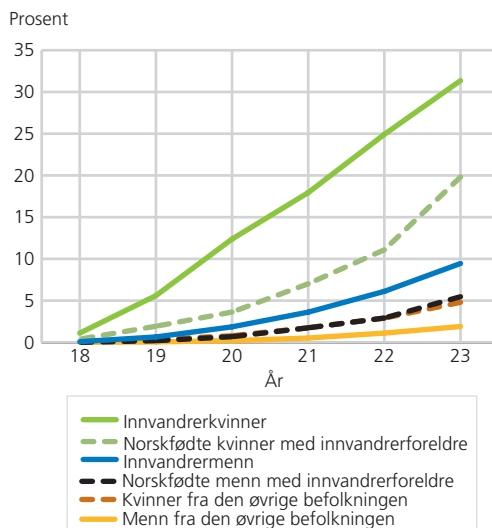
Lavere andel unge er gift enn tidligere

Det er blitt mindre vanlig blant unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre å være gift, sammenlignet med tidligere (Henriksen 2010). I aldersgruppen 18-23 år var for eksempel 18 prosent av innvandrerkvinner gift ved inngangen til 2010, mens tilsvarende andel i 2000 var 27 prosent. Tilsvarende andel for innvandrer menn var 4 og 11 prosent (tabell 2.2.4). Ser vi på grupper inndelt etter landbakgrunn, er det store variasjoner i hvor store andeler som er gift. Den gruppen som har høyest andel gifte unge personer, er innvandrere fra Tyrkia. 53 prosent av kvinnene og 21 prosent av mennene i alderen 18-23 år var gift per 1. januar 2010. Det er likevel en betydelig lavere andel enn i 2000 da 70 prosent av tyrkiske innvandrerkvinner og 50 prosent av menn under 24 år var gift.

Om vi ser på unge i de gruppene som har flest norskfødte med innvandrerforeldre, er det en stadig lavere andel som er gift (tabell 2.2.4). Norskfødte med foreldre fra Tyrkia er fremdeles den gruppen der flest er gift. I alderen 18-23 år var allerede 17 prosent norskfødte kvinner og 4 prosent menn med foreldre fra Tyrkia gift. Til sammenligning gjelder det samme 2 prosent av kvinner og 1 prosent av menn under 24 år i den øvrige befolkningen, men blant dem er som nevnt, samboerforhold langt vanligere.

Figur 2.2.4. viser prosentandelen kvinner og menn i alderen 18-23 år som var gift per 1. januar 2010, etter innvandringskategori. I alle grupper er det større andel blant unge kvinner enn blant unge menn som er gift.

Figur 2.2.4. Andel gifte blant personer 18-23 år, etter innvandringskategori, alder og kjønn. 1. januar 2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Om lag 10 800 ekteskap ble oppløst ved skilsmisse i 2009. Av disse var det i 1 400 tilfeller, eller 13 prosent, at begge ektefeller hadde innvandrerbakgrunn (se tabell 2.2.5). Ekteskap blant par som begge er innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, ser ut til å være stabile, mens ekteskap hvor mannen er innvandrer og kvinnen er uten innvandrerbakgrunn ser ut til å ha høyest sannsynlighet for å bli oppløst (Daugstad 2006).

Fruktbarhet blant innvandrere hever samlet fruktbarhetstall lite

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål på fruktbarheten i en befolkning (se også tekstboks). Når SFT brukes ved sammenligning av ulike gruppers fruktbarhetsnivå, forutsettes det at de gruppene som analyseres, ikke i for stor grad endrer sammensetning over tid. Målet egner seg derfor ikke så godt til å beskrive enkeltgrupper hvor det enten er stor innflytting eller utflytting, eller som har stor utskifting av befolkningen (Østby 2004). Vi skal

derfor ikke gå videre med beregninger av samlet fruktbarhetstall for enkeltnasjonaliteter, men vise tall for verdensregioner. Når en ser på store grupper under ett, blir utskiftningen i befolkningen av mindre betydning. Vi presenterer derfor i tabell 2.2.6 samlet fruktbarhetstall for de vanlige verdensregionene vi bruker.

I 2009 var samlet fruktbarhetstall (SFT) for hele befolkningen 1,98. SFT for innvandrerkvinner var i samme periode 2,26. Uten innvandrerkvinner ville SFT vært 1,93, og ikke 1,98 barn per kvinne som nå. Grunnen til at endringen ikke er større, er at det bare er fruktbarheten for dem som innvandret fra Afrika som er vesentlig høyere enn for hele befolkningen (tabell 2.2.6). De fleste andre innvandrergruppene har en fruktbarhet som i snitt ligger på et nokså likt nivå med alle bosatte i Norge.

For at folketallet skal holdes oppe på lang sikt, trengs 2,08 barn per kvinne, og vi ser altså at Norge i 2009 lå 0,10 under dette nivået, og at uten innvandrere ville det vært 0,15 barn under. Sammenlignet med andre land i Europa har likevel Norge en fruktbarhet høyere enn de aller fleste. Oversikten over SFT fra Eurostat for 2008 viser at av alle europeiske land hadde kun Island, Irland og Frankrike høyere fruktbarhetstall enn Norge.

Definisjon av SFT

Samlet fruktbarhetstall (SFT) kan tolkes som det antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmønsteret i perioden varer ved, og at dødsfall ikke forekommer. For at det ikke skal bli befolkningsnedgang på lengre sikt, når vi ser bort fra inn- og utvandring, må SFT være på om lag 2,08 barn. Grunnen til at tallet må være høyere enn 2,0, er at det blir født 5-6 prosent flere gutter enn jenter, og at noen kvinner dør før de er ferdige med den reproduktive perioden (15-49 år).

Tabell 2.2.1. **Folkemengde 1. januar 2005 og 2010 og endringene i perioden 2005-2010, etter innvandringskategori og landbakgrunn. Absolutte tall**

Landbakgrunn	Folkemengde 1. januar 2005	Fødte	Døde	Fødsels- over- skudd	Inn- vand- ring	Ut- vand- ring	Netto- inn- vand- ring	Folketil- vekst ¹	Folkemeng- de 1. januar 2010
Befolkningen, i alt	4 606 363	296 064	207 599	88 464	279 845	116 048	163 797	252 261	4 858 199
Innvandrere og norskfødte med innvandrersfor- eldre	364 981	31 563	6 774	24 789	241 698	78 921	162 777	187 566	552 313
Den øvrige befolkningen	4 241 382	264 501	200 825	63 676	38 147	37 127	1 020	64 696	4 305 886
Innvandrere	301 045	75	6 540	-6 465	239 397	73 793	165 604	159 139	459 346
Norskfødte med innvandrersfor- eldre	63 936	31 488	234	31 254	2 301	5 128	-2 827	28 427	92 967
Utenlandsfødte med én norsk forelder	26 468	7	272	-265	6 546	2 156	4 390	4 125	30 766
Norskfødte med én utenlands- født forelder	173 741	35 820	2 015	33 805	3 756	5 448	-1 692	32 113	206 627
Født i utlandet og har norsk- fødte foreldre ³	33 630	6	218	-212	3 230	686	2 544	2 332	36 688
Innvandrere og norskfødte med innvand- rersforeldre, etter landbak- grunn⁴ i alt	364 981	31 563	6 774	24 789	241 698	78 921	162 777	187 566	552 313
Norden	53 201	1 435	2 045	-610	31 112	20 503	10 609	9 999	63 040
Øst-Europa	61 342	7 102	1 123	5 979	87 248	16 927	70 321	76 300	137 572
Vest-Europa	36 960	1 601	1 207	394	31 352	11 857	19 495	19 889	56 425
Asia med Tyrkia	146 851	13 647	1 224	12 423	55 612	16 275	39 337	51 760	198 722
Afrika	43 794	7 127	350	6 777	23 166	6 998	16 168	22 945	67 169
Sør- og Mellom- Amerika	13 657	453	148	305	6 764	2 370	4 394	4 699	18 355
Nord-Amerika	8 092	166	653	-487	4 959	3 135	1 824	1 337	9 309
Oseania	1 084	32	24	8	1 485	856	629	637	1 721

¹ Differansen i folkemengde to påfølgende år vil som regel avvike fra summen av fødselsoverskudd og nettoinnvandring. Avviket i «befolkningsregnskapet» skyldes forsinket meldingsgang, annulleringer, korreksjoner mv.

² Disse er personer som i ettertid har blitt omregistrert, de skulle kun vært fødselsregistrert.

³ Utenlandsadopterte er med her.

⁴ Endringer på variabelen landbakgrunn ble gjennomført pga. kvalitetsforbedring. Dette kan føre til et større avvik i folketilvekst for enkelte land.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2.2. Folkemengde 1. januar 2009 og 2010 og endringene i 2009, etter innvandringskategori og landbakgrunn. Absolutte tall

Innvandringskategori / landbakgrunn	Folkemengde 1. januar 2009	Fødte	Døde	Fødsels-overskudd	Innvandring	Utvandring	Nettoinnvandring	Folketilvekst ¹	Folkemengde 1. januar 2010
Befolkningen, i alt	4 799 252	61 807	41 449	20 358	65 186	26 549	38 637	58 995	4 858 199
Uten innvandringsbakgrunn	4 025 208	46 186	39 488	6 698	4 879	4 970	-91	6 607	4 031 805
Med innvandringsbakgrunn i alt	774 044	15 621	1 961	13 660	60 307	21 579	38 728	52 388	826 394
Innvandrere	422 595	3	1 387	-1 384	57 024	18 856	38 168	36 784	459 346
Norskfødte med innvandrerforeldre	85 604	8 012	63	7 949	522	1 134	-612	7 337	92 967
Utenlandsfødte med én norsk forelder	29 882	-	53	-53	1 386	433	953	900	30 766
Norskfødte med én utenlandsfødt forelder	199 687	7 602	423	7 179	800	1 030	-230	6 949	206 627
Født i utlandet og har norskfødte foreldre ³	36 276	-	35	-35	575	126	449	414	36 688
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	508 199	8 015	1 450	6 565	57 546	19 990	37 556	44 121	552 313
Øvrig befolkning	4 291 053	53 792	39 999	13 793	7 640	6 559	1 081	14 874	4 305 886
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn i alt	508 199	8 015	1 450	6 565	57 546	19 990	37 556	44 121	552 313
Norden	59 308	365	407	-42	8 284	4 517	3 767	3 725	63 040
Vest-Europa utenom Norden	52 356	466	256	210	6 495	2 623	3 872	4 082	56 425
Øst-Europa	121 151	2 196	242	1 954	20 413	5 953	14 460	16 414	137 572
Asia med Tyrkia	186 355	2 965	301	2 664	13 640	3 911	9 729	12 393	198 722
Afrika	61 191	1 846	84	1 762	5 740	1 534	4 206	5 968	67 169
Sør- og Mellom-Amerika	17 292	128	28	100	1 535	574	961	1 061	18 355
Nord-Amerika	8 943	42	129	-87	1 119	672	447	360	9 309
Oseania	1 603	7	3	4	320	206	114	118	1 721
Utvalgte grupper									
Polen	44 482	833	75	758	10 511	3 618	6 893	7 651	52 125
Pakistan	30 161	399	69	330	949	374	575	905	31 061
Sverige	28 730	217	147	70	5 101	2 720	2 381	2 451	31 193
Irak	24 505	646	32	614	1 627	363	1 264	1 878	26 374
Somalia	23 633	919	27	892	1 471	504	967	1 859	25 496
Tyskland	20 916	229	78	151	2 750	951	1 799	1 950	22 859
Vietnam	19 726	284	45	239	276	140	136	375	20 100
Danmark	19 284	59	211	-152	1 083	915	168	16	19 298
Bosnia-Hercegovina	15 683	190	61	129	222	113	109	238	15 918
Iran	15 666	160	17	143	706	191	515	658	16 321
Tyrkia	15 436	238	18	220	527	181	346	566	15 998
Sri Lanka	13 436	201	14	187	302	150	152	339	13 772
Russland	13 914	257	22	235	1 107	389	718	953	14 873

¹ Differansen i folkemengde to påfølgende år vil som regel avvike fra summen av fødselsoverskudd og nettoinnvandring. Avviket i «befolkningsregnskapet» skyldes forsinket meldingsgang, annulleringer, korreksjoner mv. ² Disse er personer som i ettertid har blitt omregistrert, de skulle kun vært fødselsregistrert. ³ Utenlandsadopterte er med her.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2.3. **Inngåtte ekteskap, etter kvinnens og mennens landbakgrunn. 2009**

Mannens landbakgrunn	I alt	Kvinnens landbakgrunn								
		Norge	Resten av Norden	Øst- Europa	Vest- Europa	Asia med Tyrkia	Afrika	Nord- Amerika og Osea- nia	Sør- og Mellom- Amerika	Stats- løse og uoppgitt
I alt	25 829	17 333	824	1 648	727	3 101	641	292	533	730
Norge	19 514	15 120	621	637	490	1 562	160	215	391	318
Resten av Norden	995	670	112	33	24	83	14	17	19	23
Øst-Europa	1 048	93	3	780	17	24	3	5	5	118
Vest-Europa	921	567	36	58	131	64	15	14	24	12
Asia med Tyrkia	1 709	226	14	48	19	1 188	21	15	6	172
Afrika	664	175	7	9	10	14	372	3	1	73
Nord-Amerika og Oceania	320	218	16	10	12	23	10	16	5	10
Sør- og Mellom- Amerika	224	115	7	6	15	2	0	3	72	4
Statsløse og uoppgitt	434	149	8	67	9	141	46	4	10	0

¹ Minst en av partene bosatt i Norge.

² Hvis ikke Norge, har personen to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandskfødte besteforeldre. Dersom utenlandsk regnes eget, mors, eller fars fødeland. Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2.4. **Sivilstand, etter kjønn og landbakgrunn. 18-23 år. 1. januar 2010. Prosent**

	2000			2005			2010		
	Gifte	Ugifte	Personer i alt (N)	Gifte	Ugifte	Personer i alt (N)	Gifte	U- gifte	Personer i alt (N)
Innvandrere 18-23 år									
Menn	10,8	88,6	9 186	8,5	90,7	12 432	4,3	95,6	17 148
Kvinner	27,2	71,4	11 182	26,2	72,0	13 829	18,2	80,9	18 078
Herav fra									
Pakistan									
Menn	24,9	74,4	622	20,1	78,8	676	12,9	86,9	482
Kvinner	53,1	45,5	719	46,8	49,7	823	42,1	56,9	575
Tyrkia									
Menn	49,6	48,5	538	32,9	66,3	498	21,4	77,8	365
Kvinner	69,5	27,9	574	61,5	35,8	561	53,2	44,9	372
Marokko									
Menn	12,7	86,7	165	10,7	86,8	121	4,4	95,6	91
Kvinner	62,8	35,7	207	53,7	42,2	147	39,3	57,8	135
Norskfødte med innvandrereforeldre 18-23 år									
Menn	6,5	93,2	1 881	4,9	94,7	2 739	1,4	98,6	4 837
Kvinner	15,1	83,9	1 737	12,7	86,2	2 536	5,9	93,7	4 703
Herav fra									
Pakistan									
Menn	9,8	89,8	825	6,6	92,4	1 038	2,9	97,0	1 365
Kvinner	22,5	75,8	719	16,2	82,8	965	9,1	90,4	1 319
Tyrkia									
Menn	13,0	86,2	138	14,2	85,8	246	3,9	96,1	438
Kvinner	38,5	60,8	148	36,0	61,2	258	17,1	81,4	414
Marokko									
Menn	4,2	95,8	96	4,3	95,7	161	1,4	98,1	214
Kvinner	15,9	81,8	88	10,4	86,8	144	12,5	87,1	224
Den øvrige befolkningen 18-23 år									
Menn	0,9	99,0	154 922	0,7	99,2	152 392	0,6	99,4	170 532
Kvinner	2,8	96,9	147 640	2,4	97,4	144 502	1,7	98,2	161 478

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2.5. **Skilsmisser, etter mannens og kvinnens landbakgrunn. 2009**

Mannens landbakgrunn	Kvinnens landbakgrunn							Uopp-gitt
	I alt	Norge	Europa, unntatt Tyrkia	Asia med Tyrkia	Afrika	Nord-Amerika og Oseania	Sør- og Mellom-Amerika	
I alt	10 765	7 853	1 154	982	334	131	194	117
Norge	8 128	6 662	775	388	68	105	121	9
Europa, unntatt Tyrkia	1 012	640	261	45	11	8	19	28
Asia med Tyrkia	803	201	46	505	7	2	5	37
Afrika	433	142	26	12	206	3	3	41
Sør- og Mellom-Amerika	117	65	10	1	.	1	39	1
Nord-Amerika og Oseania	156	122	14	6	3	9	1	1
Uopp-gitt	116	21	22	25	39	3	6	.

¹ Minst en av partene bosatt i Norge, og minst en av partene med to utenlandsfødte foreldre.

² Eget, mors eller fars fødeland dersom utenlandsk.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2.6. **Samlet fruktbarhetstall, etter landbakgrunn. 1998-2009**

Landbakgrunn	1998	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Hele befolkningen	1,81	1,85	1,84	1,90	1,90	1,96	1,98
Innvandrere i alt	2,36	2,54	2,34	2,37	2,31	2,25	2,26
Resten av befolkningen ²	1,77	1,78	1,77	1,84	1,84	1,91	1,93
Innvandrere med landbakgrunn fra							
Europa: EU og EØS-land	1,72	1,92	1,87	1,94	1,97	1,97	2,06
Resten av Europa	1,95	2,59	2,13	2,26	2,09	2,05	2,11
Asia med Tyrkia	2,84	2,91	2,46	2,41	2,35	2,21	2,15
Afrika	3,53	3,38	3,31	3,18	3,19	3,17	3,27
Sør- og Mellom-Amerika	1,97	2,08	1,99	2,20	2,22	2,25	2,33
Nord-Amerika, Oseania	1,73	2,07	1,62	2,41	1,95	2,04	2,14

¹ Eget, mors eller fars fødeland (dersom det er utenlandsk) for utenlandsfødte eller personer med to utenlandsfødte foreldre, ellers Norge. Utenlandsk landbakgrunn gjelder innvandrere.

² Gruppen omfatter personer født i Norge med to norskfødte foreldre, norskfødte med innvandrerforeldre, utenlandsfødte med én norskfødt forelder, norskfødte med én utenlandsfødt forelder og utenlandsfødte med to norskfødte foreldre.

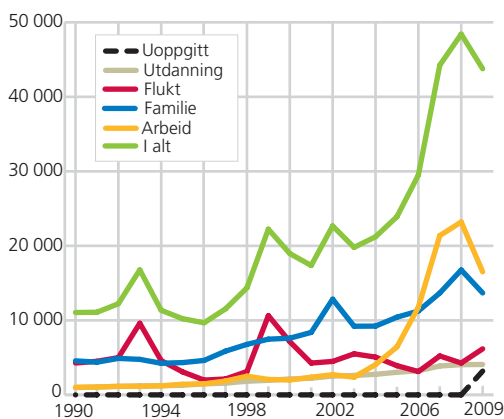
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.3. Hvorfor innvandrere de?

- Fire av ti innvandrere som innvandret fra land utenom Norden i perioden 1990-2009, var familieinnvandrere. Nær tre av ti hadde arbeid som innvandringsgrunn, mens to av ti fikk opphold på grunn av flukt. En av ti fikk opphold på grunn av utdannelse.
- Flest familieinnvandrere kom fra Polen, Thailand, Irak og Somalia i perioden 1990-2009.
- Over halvparten av alle arbeidsinnvandrere kom fra de nye EU-landene i Øst-Europa. Polske statsborgere var den største gruppen av arbeidsinnvandrere.
- Av de 98 200 med flukt som innvandringsgrunn kom en tredjedel fra land på Balkan.
- To av tre blant dem som innvandret i perioden 1990-2000, bodde fremdeles i landet per 1. januar 2010. Høyest andel bosatte var det blant dem som hadde flukt og familie som innvandringsgrunn.

Statistikken om innvandringsgrunn omhandler alle innvandrere med statsborgerskap fra land utenom Norden som innvandret til Norge for første gang mellom 1990 og 2009. Ser vi perioden 1990-2009 under ett, har det innvandret 420 400 personer med ikke-nordisk statsborgerskap til Norge (tabell 2.3.1). 165 000 av disse (39 prosent) kom som følge av familieinnvandring. De som har familieinnvandret til personer med flyktningbakgrunn, regnes her som familieinnvandrede og ikke som flyktninger. 26 prosent var arbeidsinnvandrere, mens 23 prosent kom av fluktgrunner. 11 prosent av innvandrerne har fått en utdanningstillatelse og kom til landet på dette grunnlaget i perioden 1990-2009. I tillegg kommer det 123 500 nordiske innvandringer i samme periode, som vi

Figur 2.3.1. Innvandringer fra land utenom Norden, etter innvandringsgrunn og innvandringsår. 1990-2009

Kilde: Statistikk over innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå.

ikke har noen innvandringsgrunn til. Dette er fordi nordiske innvandrere fritt får flytte til Norge.

44 000 personer med ikke-nordisk statsborgerskap innvandret til Norge for første gang i løpet av 2009. Det er en nedgang på nesten 5 000 sammenlignet med rekordåret 2008, men innvandringen var fortsatt større enn årene før 2008. Både arbeidsinnvandringen og familieinnvandringen sank fra 2008 til 2009 (tabell 2.3.1). Nedgangen i familieinnvandringen fulgte delvis det samme mønsteret som nedgangen i arbeidsinnvandringen, som igjen har sammenheng med nedgangen i etterspørselen etter arbeidskraft. Nedgangen er likevel ikke så stor som figur 2.3.1 viser, fordi ordningen med oppholdstillatelse for EØS-borgere opphørte. I datagrunnlaget for 2009 er det derfor 3 200 personer med uoppgift innvandringsgrunn. Dette skyldes de nye registreringsreglene for EU-/EØS-/EFTA-borgere som fra 1. oktober 2009 ikke lenger trenger å søke om og begrunne opphold i Norge. Tallene for arbeid, familie og utdanning er derfor i realiteten

Statistikken over innvandringsgrunn omfatter alle innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som innvandret til Norge for første gang mellom 1990 og 2009. Arbeidstakere på korttidsopphold (under 6 måneder) registreres ikke som bosatte i Norge, og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring. Utenlandsadopterte er ikke med fordi de ikke regnes som innvandrere. De viktigste enkeltkildene for statistikkdataene er Det sentrale folkeregister (DSF) i Skattedirektoratet og Utlendingsdatabasen (UDB) i Utlendingsdirektoratet. Se mer i *Om statistikken*: <http://www.ssb.no/innvgrunn/>

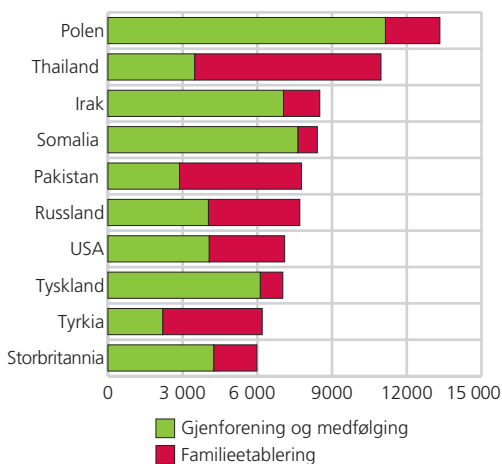
høyere enn de som er spesifisert på de ulike grunnene til innvandring i tabellene. De fleste av dem med oppgitt innvandringsgrunn kom fra Polen, 1 400 personer. Rundt 400 kom fra Litauen og Tyskland. Av alle med oppgitt innvandringsgrunn var 20 prosent, eller 650 personer, barn under 18 år. Hele 60 prosent var i alderen 20-39 år.

Familieinnvandring vanligste årsak siden 1990

Familieinnvandrere utgjorde den største gruppen av innvandrere i perioden 1990-2009, i alt 165 000. Familieinnvandrerne er en sammensatt gruppe, og deles inn i de som kommer samtidig (medfølging) eller gjenforenes med personer med flyktningbakgrunn eller andre innvandrere, og de som kommer til Norge for å etablere familie. I hele perioden 1990-2000 har 98 000 personer kommet på grunn av gjenforening eller medfølging, 40 000 av disse ble gjenforent med personer med flyktningbakgrunn. I tillegg var det 67 000 personer som kom gjennom familieetablering.

Det er kommet flest personer på grunnlag av familieinnvandring fra Polen (13 300), deretter følger Thailand (11 000), Irak (8 500), Somalia (8 400) og Pakistan (7 800), se figur 2.3.2.

Figur 2.3.2. **Innvandrere fra land utenom Norden som har fått opphold på grunn av familie-gjenforening eller medfølging, og familieetableringer, de ti største gruppene. 1990-2009**

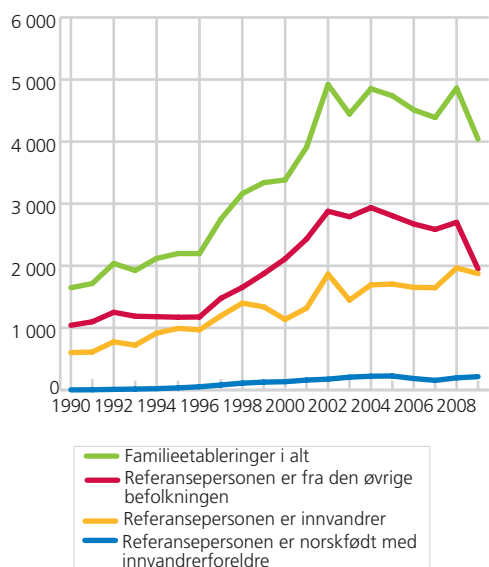
Kilde: Statistikk over innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå.

Flest etablerer familie med en uten innvandrerbakgrunn

De fleste som kom på grunn av familieetablering i perioden 1990-2009, var fra Thailand, Pakistan, Tyrkia, Filippinene og Russland (tabell 2.3.3). De som kom fra Pakistan, stiftet utelukkende familie med en innvandrer eller en norskfødt med innvandrerforeldre, mens personer med bakgrunn fra Thailand etablerte seg i størst grad med en person i den øvrige befolkningen. Blant de familieinnvandrede til en mann fra den øvrige befolkningen finner vi mange kvinner fra Thailand, Russland og Filippinene. Blant familieinnvandrede til en kvinne fra den øvrige befolkningen er det flest menn fra USA og Storbritannia. Med den øvrige befolkningen mener vi alle som har minst en norskfødt forelder.

Det er flest som etablerer seg med en person fra den øvrige befolkningen. Av de 67 000 innvandrerne med ikke-nordisk statsborgerskap som kom på grunn av familieetablering i perioden 1990-2009,

Figur 2.3.3. Familieetableringer, etter herboendes innvandringskategori. 1990-2009

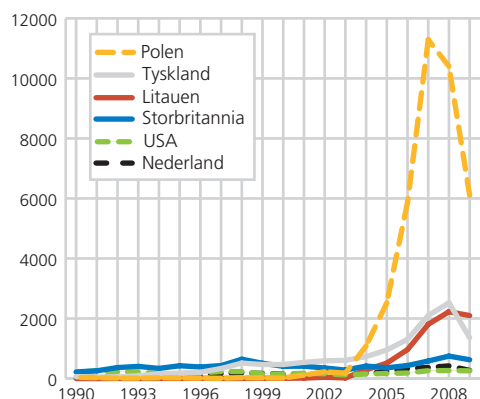
Kilde: Statistikk over innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå.

giftet 39 000, eller 58 prosent, seg med en person uten innvandrerbakgrunn (se figur 2.3.3). Til tross for at det blir stadig flere (ugifte) voksne norskfødte med innvanderforeldre, øker ikke tallet på personer som innvandrer til Norge gjennom å gifte seg med en i denne gruppen. Etter årtusenskiftet har rundt 200 personer årlig kommet av denne grunnen. Omtrent 60 prosent har inngått ekteskap med en norskfødt med pakistansk bakgrunn.

Redusert arbeidsinnvandring

Det var 108 000 personer som innvandret til Norge med en arbeidstillatelse i perioden 1990-2009. Halvparten av dem kom fra de nye EU-landene i Øst-Europa. Etter 2004 har andelen fra disse landene vært godt over 60 prosent. De fleste arbeidsinnvanderne kom fra Polen, Tyskland, Storbritannia og Litauen. Det er særlig blitt en økning i arbeidsinnvandringen etter åpningen for innvandring fra de nye EU-landene i 2004. Spesielt har arbeids-

Figur 2.3.4. Innvandrere fra land utenom Norden som har fått opphold på grunn av arbeid. De seks største gruppene. 1990-2009

Kilde: Statistikk over innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå.

innvandringen fra Polen steget kraftig de siste fire årene (figur 2.3.4).

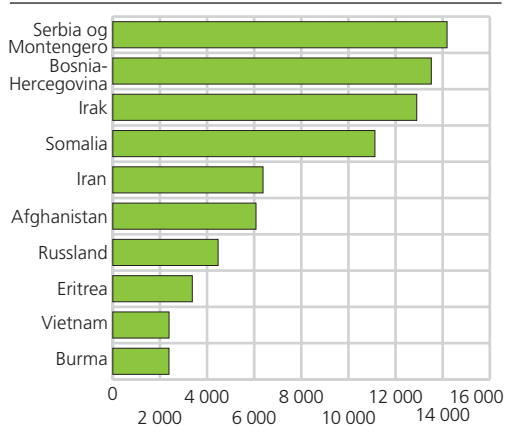
Antallet personer med arbeidstillatelse i Norge økte i 2009, men i mindre omfang enn tidligere. Arbeidsinnvandringen sank omtrent 20 prosent fra 2008 til 2009.

To av ti kom på grunn av flukt

Virkningene av konfliktene på Balkan kommer tydelig frem når vi ser på personer som innvandret til Norge på grunn av flukt (familieinnvandrede til en person med flyktningbakgrunn er ikke medregnet). Bildet domineres av personer med flyktningbakgrunn først fra Bosnia-Hercegovina i 1993, og deretter fra Serbia (hovedsakelig albanere fra Kosovo) i 1999. Blant dem med flukt som innvandringsgrunn kommer flest fra Serbia (Kosovo), Bosnia-Hercegovina, Irak og Somalia (figur 2.3.5).

Det var i alt 98 200 personer fra land utenom Norden som fikk opphold i Norge i perioden 1990-2009 på grunn av flukt, det vil si 23 prosent av innvandringene av ikke-nordiske statsborgere i perioden.

Figur 2.3.5. **Innvandrere fra land utenom Norden som har fått opphold på grunnlag av flukt. 1990-2009. Ti største grupper**

Kilde: Statistikk over innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå.

I tillegg kom det 40 200 personer som kom samtidig med, eller ble gjenforent med, en person med flyktningbakgrunn (tabell 2.3.2). Til sammen tilsvarte disse to gruppene 33 prosent av innvandringen fra land utenom Norden i denne perioden.

Sammenlignet med 2008 var det i 2009 1 900 flere som kom til Norge av fluktgrunner. Denne oppgangen har sammenheng med det store antallet asylsøkere i 2009.

Stadig flere kommer på grunn av utdanning

Antall personer som fikk opphold på grunn av utdanning, har steget sakte, men sikkert. I perioden 1990-2009 var det 11 prosent (44 300) av innvandrerne fra land utenom Norden som fikk en utdanningstillatelse, og innvandret på dette grunnlaget. Nærmere halvparten (42 prosent) har kommet fra Europa. Antallet studenter fra resten av verden fortsetter å øke; Kina, Russland og USA topper statistikken. Det har også vært en merkbart økning i tallet på utdanningstillatelser til innvandrere fra

Filippinene, de fleste av disse er gitt gjennom au-pair-ordningen.

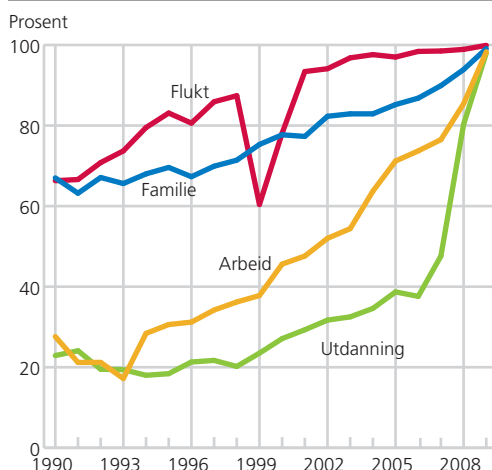
Ikke alle blir boende i landet

Ikke alle innvandrerne som kommer til Norge, blir boende her. Av de 420 400 som flyttet til Norge mellom 1990 og 2009, var 75 prosent fortsatt bosatt i landet ved inngangen til 2010 (se figur 2.3.6).

Utflyttingsmønsteret varierer sterkt med innvandringsgrunn. Det er blant personer som har kommet på grunn av flukt vi finner den høyeste andelen som fortsatt er bosatt i Norge ved utgangen av 2009, med 83 prosent som et gjennomsnitt for hele perioden. Også blant familieinnvandrede finner vi mange som fortsatt bor her, 81 prosent.

Det lave tallet gjenboende for 1999 (figur 2.3.6) har sammenheng med at mange kosovoalbanere vendte tilbake til hjemlandet. Kosovoalbanerne har fått kollektiv beskyttelse. I utgangspunktet er kollektiv beskyttelse av midlertidig karakter, og forutsetningen er at flyktningene vender

Figur 2.3.6. **Andel bosatte per 1. januar 2010, etter innvandringsgrunn og innvandringsår. 1990-2009. Prosent**

Kilde: Statistikk over innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå.

tilbake til hjemlandet når situasjonen der vurderes som trygg. Den kollektive beskyttelsen av kosovoalbenerne ble opphevet høsten 1999. De aller fleste kosovoalbenerne som søkte asyl etter opphevelsen av kollektiv beskyttelse, fikk avslag (UDI 2001). Det vil også være en del returnerte såkalte MUF-er (personer med midlertidig oppholdstillatelse uten rett til familiegjengforening) til Irak blant flyktninger som kom i 1999.

En utdanningstillatelse gir ikke mulighet til å få permanent oppholdstillatelse. Det er i utgangspunktet meningen at studentene skal reise hjem etter studieoppholdet. De fleste reiser hjem, men noen blir av ulike grunner værende i Norge. Blant dem som kom på utdanningstillatelser i 1999, var kun 27 prosent bosatt per 1. januar 2010. Tilsvarende andel bosatte for dem som innvandret i løpet av 2004, var 39 prosent (tabell 2.3.4).

Andelen bosatte synker også jevnt og trutt for arbeidsinnvandrere etter hvert som årene går. Blant dem som kom i 1990, var bare hver fjerde bosatt i 2009. Tendensen med høy arbeidsinnvandring fra Polen og de andre nye EU-landene vil kunne endre på dette mønsteret. Om disse i større grad enn andre arbeidsinnvandrere vil forbli bosatt i Norge, er det for tidlig å si noe om.

Tabell 2.3.1. Innvandringer¹, etter innvandringsgrunn og innvandringsår. 1990-2009

Innvandringsår	I alt	Arbeid	Familie	Flukt	Utdanning ²	Andre	Uoppgitt innvandringsgrunn ⁴
I alt, 1990-2009	420 387	107 767	165 003	98 185	44 284	1 958	3 190
1990	11 055	1 027	4 567	4 278	975	208	-
1991	11 089	1 050	4 389	4 509	1 057	84	-
1992	12 234	1 152	4 896	4 997	1 138	51	-
1993	16 773	1 140	4 767	9 613	1 210	43	-
1994	11 348	1 215	4 242	4 596	1 225	70	-
1995	10 222	1 427	4 335	3 085	1 296	79	-
1996	9 675	1 487	4 621	1 988	1 485	94	-
1997	11 541	1 858	5 870	2 135	1 574	104	-
1998	14 359	2 508	6 777	3 137	1 834	103	-
1999	22 237	2 076	7 477	10 634	1 953	97	-
2000	18 964	1 997	7 607	7 143	2 131	86	-
2001	17 365	2 376	8 385	4 270	2 237	97	-
2002	22 673	2 706	12 839	4 492	2 526	110	-
2003	19 795	2 379	9 215	5 509	2 605	87	-
2004	21 218	4 063	9 229	5 071	2 759	96	-
2005	23 910	6 433	10 426	3 920	3 034	97	-
2006	29 504	11 778	11 253	3 132	3 237	104	-
2007	44 253	21 377	13 670	5 223	3 875	108	-
2008	48 410	23 205	16 760	4 274	4 052	119	-
2009	43 762	16 513	13 678	6 179	4 081	121	3 190

Hvorav første statsborgerskap fra Afrika, Asia, Sør- og Mellom- Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand og statsløse

I alt, 1990-2009	248 137	11 153	112 454	97 188	26 853	489	-
1990	7 990	241	3 057	4 006	567	119	-
1991	7 852	193	2 724	4 350	532	53	-
1992	8 825	195	3 091	4 929	581	29	-
1993	13 256	133	3 043	9 508	560	12	-
1994	8 105	154	2 778	4 562	610	:	-
1995	6 634	126	2 867	3 055	584	:	-
1996	5 860	152	3 016	1 970	719	3	-
1997	7 040	155	3 950	2 119	806	10	-
1998	9 112	249	4 757	3 111	994	:	-
1999	17 570	192	5 771	10 606	991	10	-
2000	14 418	242	5 890	7 112	1 158	16	-
2001	12 192	364	6 432	4 247	1 139	10	-
2002	17 053	496	10 726	4 459	1 346	26	-
2003	14 941	448	7 486	5 488	1 488	31	-
2004	14 191	427	7 021	5 051	1 679	13	-
2005	14 334	656	7 725	3 899	2 027	27	-
2006	13 659	980	7 361	3 116	2 171	31	-
2007	17 214	1 856	7 422	5 184	2 724	28	-
2008	18 278	2 148	8 830	4 242	3 027	31	-
2009	19 613	1 746	8 507	6 174	3 150	36	-

Tabell 2.3.1 (forts.). Innvandringer¹, etter innvandringsgrunn og innvandringsår. 1990-2009

Hvorav første statsborgerskap fra nye EU-land i Øst-Europa ³							
I alt, 1990-2009	85 559	55 881	20 945	653	5 821	101	2 158
1990	782	93	355	245	70	19	-
1991	646	72	354	129	84	7	-
1992	610	43	395	38	131	3	-
1993	546	40	353	34	116	3	-
1994	562	51	321	13	173	4	-
1995	592	54	312	13	211	:	-
1996	600	54	303	10	233	-	-
1997	680	55	385	5	231	4	-
1998	726	88	368	10	258	:	-
1999	827	86	370	12	359	-	-
2000	918	81	432	26	377	:	-
2001	1 280	195	523	10	550	:	-
2002	1 732	432	670	23	605	:	-
2003	1 475	294	573	8	598	:	-
2004	2 835	1 615	730	10	475	5	-
2005	4 865	3 438	1 013	14	395	5	-
2006	9 893	7 674	1 906	10	298	5	-
2007	18 767	15 052	3 425	23	260	7	-
2008	20 565	15 476	4 890	16	173	10	-
2009	16 658	10 988	3 267	4	224	17	2 158

¹ Førstegangsinnvandringer blant innvandrere (født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre) med ikke-nordisk statsborgerskap.

² Au paires har utdanning som innvandringsgrunn.

³ Gruppen består av de nyeste EU-landene i Øst-Europa: Polen, Litauen, Estland, Tsjekia, Ungarn, Latvia, Slovenia, Slovakia, Bulgaria og Romania.

⁴ I datagrunnlaget for 2009 er det 3 190 personer med uoppgitt innvandringsgrunn. Dette skyldes de nye registreringsreglene for EU/EØS/EFTA-borgere som fra 1. oktober 2009 ikke lenger trenger å søke om oppholdstillatelse. For mer informasjon om registreringsordning for EØS-borgere: <http://www.udi.no/>

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.3.2. **Innvandringer¹, etter innvandringsgrunn og statsborgerskap. 1990-2009**

Statsborgerskap	I alt	Arbeid	Familie		Flukt	Utdanning	Andre	Uoppgitte innvandringsgrunn ²
			Familie i alt	Hvorav familieinnvandrere til flykning				
I alt	420 387	107 767	165 003	40 227	98 185	44 284	1 958	3 190
Europa	210 271	93 284	58 566	4 649	35 360	18 659	1 212	3 190
Asia med Tyrkia	123 453	6 197	65 900	22 124	36 825	14 262	269	-
Afrika	51 355	1 211	21 074	11 312	23 139	5 831	100	-
Nord-Amerika	16 213	4 725	8 445	134	101	2 641	301	-
Sør- og Mellom-Amerika	12 294	1 094	8 488	949	586	2 079	47	-
Oseania	3 204	1 232	1 212	19	16	717	27	-
Statsløse	3 597	24	1 318	1 040	2 158	95	:	-
Første statsborgerskap fra Afrika, Asia, Sør- og Mellom- Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand og statsløse	248 137	11 153	112 454	39 360	97 188	26 853	489	-
Første statsborgerskap fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	172 250	96 614	52 549	867	997	17 431	1 469	3 190
Utvalgte land								
Polen	54 315	38 021	13 329	209	214	1 330	42	1 379
Tyskland	24 552	13 290	7 023	62	50	3 436	366	387
Irak	21 468	34	8 507	7 879	12 899	13	15	-
Somalia	19 561	8	8 407	7 662	11 125	3	18	-
Serbia og Montenegro ³	17 228	290	2 488	1 331	14 186	250	14	-
Serbia ⁴	1 195	236	498	187	356	104	:	-
Kosovo ⁵	292	10	226	136	38	18	-	-
Montenegro ⁴	51	14	26	10	5	6	-	-
Russland	16 132	1 304	7 705	647	4 469	2 615	39	-
Storbritannia	15 669	8 596	5 982	51	62	606	281	142
Bosnia-Hercegovina	15 152	195	1 341	1 029	13 518	92	6	-
USA	13 527	3 936	7 097	78	91	2 137	266	-
Litauen	11 825	8 021	2 407	19	17	960	16	404
Thailand	11 777	112	10 964	101	136	542	23	-
Filippinene	11 719	913	5 782	72	199	4 794	31	-
Iran	10 009	237	3 144	2 343	6 376	245	7	-
Afghanistan	9 110	9	3 014	2 805	6 078	6	3	-
Pakistan	8 998	224	7 774	798	426	501	73	-
Kina	7 763	984	3 096	215	425	3 243	15	-
Nederland	7 710	3 559	3 352	47	18	503	163	115
Tyrkia	7 206	240	6 196	899	445	292	33	-
Frankrike	6 933	3 300	2 339	30	30	1 084	64	116
Vietnam	6 800	104	3 976	2 363	2 387	311	22	-
Sri Lanka	6 646	89	4 116	2 736	1 968	467	6	-
India	6 103	1 943	3 239	206	104	800	17	-
Romania	4 918	2 158	1 632	107	234	882	12	-
Etiopia	4 875	53	1 639	1 119	2 296	884	3	-

¹ Førstegangsinnvandringer blant innvandrere (født i utlandet med to utenlandskfødte foreldre) med ikke-nordisk statsborgerskap. ² I datagrunnlaget for 2009 er det 3 190 personer med uoppgitte innvandringsgrunn. Dette skyldes de nye registreringsreglene for EU/EØS/EFTA-borgere som fra 1. oktober 2009 ikke lenger trenger å søke om oppholdstillatelse. For mer informasjon om registreringsordning for EØS-borgere: <http://www.udi.no/>. ³ For årene 1990-2006 omfatter dette tallet også borgere fra Montenegro og inkluderer Kosovo til og med 2007. ⁴ Fra og med 2007. Serbia og Montenegro ble 1. november 2006 delt i to, Serbia og Montenegro. ⁵ Fra 2008.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.3.3. Familieinnvandringer¹, etter familieforeningstype, herboendes innvandringskategori og statsborgerskap. 2009 og 1990-2009

Statsborgerskap	I alt	Gjenforening og medfølgning	Familieetablering			
			I alt	Herboende er innvandrere eller norskfødt med innvandrerforeldre	Herboende tilhører den øvrige befolkningen	Uopp-gitt
I alt 2009	13 678	9 638	4 040	2 090	1 902	48
Utvalgte land						
Polen	2 160	1 983	177	161	14	2
Thailand	1 105	490	615	31	580	4
Tyskland	654	623	31	16	15	-
Somalia	582	492	90	90	-	-
Irak	555	360	195	191	3	1
Litauen	456	429	27	18	6	3
Filippinene	444	245	199	21	172	6
Pakistan	432	155	277	275	2	-
Russland	422	274	148	44	104	-
USA	349	207	142	23	114	5
India	334	245	89	81	4	4
Tyrkia	322	109	213	145	68	-
Brasil	297	137	160	10	149	1
Afghanistan	288	172	116	114	1	1
Kina	251	184	67	21	46	-
Romania	245	214	31	17	14	-
Storbritannia	207	151	56	8	45	3
Etiopia	183	146	37	32	5	-
Nederland	181	164	17	10	7	-
Ukraina	169	113	56	12	43	1
Iran	149	96	53	49	3	1
Latvia	144	131	13	5	7	1
I alt 1990-2009	165 003	97 858	67 145	28 164	38 933	48
Utvalgte statsborgerskap						
Polen	13 329	11 142	2 187	678	1 507	2
Thailand	10 964	3 483	7 481	313	7 164	4
Irak	8 507	7 049	1 458	1 405	52	1
Somalia	8 407	7 627	780	769	11	-
Pakistan	7 774	2 874	4 900	4 720	180	-
Russland	7 705	4 035	3 670	364	3 306	-
USA	7 097	4 065	3 032	185	2 842	5
Tyskland	7 023	6 117	906	175	731	-
Tyrkia	6 196	2 201	3 995	2 518	1 477	-
Storbritannia	5 982	4 248	1 734	258	1 473	3
Filippinene	5 782	2 056	3 726	429	3 291	6
Sri Lanka	4 116	2 026	2 090	2 007	83	-
Vietnam	3 976	1 954	2 022	1 700	322	-
Nederland	3 352	2 960	392	84	308	-
India	3 239	1 849	1 390	1 186	200	4
Iran	3 144	1 744	1 400	1 255	144	1
Kina	3 096	1 960	1 136	585	551	-
Afghanistan	3 014	2 451	563	533	29	1
Marokko	2 720	688	2 032	1 215	816	1
Serbia og Montenegro ²	2 488	1 133	1 355	996	359	-
Serbia ³	498	256	242	210	32	-
Kosovo ⁴	226	65	161	154	7	-
Montenegro ³	26	5	21	16	5	-

¹ Førstegangsinnvandringer med familie som innvandringsgrunn blant innvandrere (født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre) med ikke-nordisk statsborgerskap. ² For årene 1990-2006 omfatter dette tallet også borgere fra Montenegro og inkluderer Kosovo til og med 2007. ³ Fra og med 2007. Serbia og Montenegro ble 1. november 2006 delt i to, Serbia og Montenegro. ⁴ Fra 2008.

Tabell 2.3.4. **Innvandringer¹ etter innvandringsgrunn, innvandringsår og hvor mange av innvandrerne som fremdeles var bosatt per 1. januar 2010. 1990-2009. Absolutte tall og prosent.**

Innvandrings- år	Første- gangsinn- vandring i alt	Fremdeles bosatt per 1.1.2010							
		I alt	Innvandringsgrunn					Andre	Uoppgitt innvand- ringsgrunn ²
			Ar- beid	Fa- milie	Flukt	Ut- danning			
Absolutte tall									
1990-2009	420 387	316 153	77 504	134 302	81 786	18 205	1 168	3 188	
1990	11 055	6 474	283	3 059	2 838	223	71	-	
1991	11 089	6 303	223	2 774	3 004	255	47	-	
1992	12 234	7 324	244	3 284	3 540	222	34	-	
1993	16 773	10 655	196	3 125	7 082	235	17	-	
1994	11 348	7 132	345	2 886	3 652	221	28	-	
1995	10 222	6 291	437	3 016	2 565	239	34	-	
1996	9 675	5 533	464	3 108	1 603	316	42	-	
1997	11 541	6 968	635	4 105	1 833	341	54	-	
1998	14 359	8 903	907	4 838	2 742	370	46	-	
1999	22 237	13 339	785	5 631	6 418	459	46	-	
2000	18 964	13 023	911	5 909	5 579	578	46	-	
2001	17 365	12 301	1 131	6 485	3 987	656	42	-	
2002	22 673	17 073	1 406	10 562	4 229	801	75	-	
2003	19 795	15 171	1 295	7 638	5 334	847	57	-	
2004	21 218	16 210	2 587	7 650	4 948	955	70	-	
2005	23 910	18 500	4 581	8 880	3 803	1 173	63	-	
2006	29 504	22 831	8 678	9 769	3 083	1 216	85	-	
2007	44 253	35 731	16 361	12 293	5 143	1 845	89	-	
2008	48 410	43 127	19 807	15 734	4 229	3 252	105	-	
2009	43 762	43 264	16 228	13 556	6 174	4 001	117	3 188	

Tabell 2.3.4 (forts.). **Innvandringer¹ etter innvandringsgrunn, innvandringsår og hvor mange av innvandrerne som fremdeles var bosatt per 1. januar 2010. 1990-2009. Absolutte tall og prosent.**

Innvandrings- år	Første- gangsinn- vandring i alt	Fremdeles bosatt per 1.1.2010						
		I alt	Innvandringsgrunn					Andre
			Ar- beid	Fa- milie	Flukt	Ut- danning		
Bosatte. Prosent								
1990-2009	100,0	75,2	71,9	81,4	83,3	41,1	59,7	99,9
1990	100,0	58,6	27,6	67,0	66,3	22,9	34,1	-
1991	100,0	56,8	21,2	63,2	66,6	24,1	56,0	-
1992	100,0	59,9	21,2	67,1	70,8	19,5	66,7	-
1993	100,0	63,5	17,2	65,6	73,7	19,4	39,5	-
1994	100,0	62,8	28,4	68,0	79,5	18,0	40,0	-
1995	100,0	61,5	30,6	69,6	83,1	18,4	43,0	-
1996	100,0	57,2	31,2	67,3	80,6	21,3	44,7	-
1997	100,0	60,4	34,2	69,9	85,9	21,7	51,9	-
1998	100,0	62,0	36,2	71,4	87,4	20,2	44,7	-
1999	100,0	60,0	37,8	75,3	60,4	23,5	47,4	-
2000	100,0	68,7	45,6	77,7	78,1	27,1	53,5	-
2001	100,0	70,8	47,6	77,3	93,4	29,3	43,3	-
2002	100,0	75,3	52,0	82,3	94,1	31,7	68,2	-
2003	100,0	76,6	54,4	82,9	96,8	32,5	65,5	-
2004	100,0	76,4	63,7	82,9	97,6	34,6	72,9	-
2005	100,0	77,4	71,2	85,2	97,0	38,7	64,9	-
2006	100,0	77,4	73,7	86,8	98,4	37,6	81,7	-
2007	100,0	80,7	76,5	89,9	98,5	47,6	82,4	-
2008	100,0	89,1	85,4	93,9	98,9	80,3	88,2	-
2009	100,0	98,9	98,3	99,1	99,9	98,0	96,7	99,9

¹ Førstegangsinnvandring blant innvandrere (født i utlandet med to utenlandskfødte foreldre) med ikke-nordisk statsborgerskap.

² Uoppgitt innvandringsgrunn skyldes de nye registreringsreglene for EU/EØS/EFTA-borgere som fra 1. oktober 2009 ikke lenger trenger å søke om oppholdstillatelse. For mer informasjon om registreringsordning for EØS-borgere: <http://www.udi.no/>

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Referanser

Befolkningsfremskrivninger: <http://www.ssb.no/innvfram/>

Daugstad, G. (2008): *Ekteskap over landegrensene. Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringar i perioden 1990-2007*, Rapport 2008/41, Statistisk sentralbyrå.

Daugstad, G. (2006): *Grenseløs kjærlighet? Ekteskapsmønstre og familieinnvandring i det flerkulturelle Norge*, Rapport 2006/39, Statistisk sentralbyrå.

Eurostat(2008):http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/dataset?p_product_code=TSDDE220

Henriksen, K. (2010): *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2008*, Rapport 2010/10, Statistisk sentralbyrå.

Høydahl, E. (2010): *Monitor for sekundærflytting*, Rapport 2010/41, Statistisk sentralbyrå.

Tronstad, R.K, red. (2004): *Innvandring og innvandrere 2004*, Statistiske analyser 2004/66, Statistisk sentralbyrå.

UDI (2001): Årsrapport 2001, <http://www.udi.no/Oversiktsider/Boker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Arsrapporter/Arsrapport-2001/>

Østby, L. (2004): *Innvandrere i Norge – Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del I Demografi*, Notater 2004/65, Statistisk sentralbyrå.